

ZPRÁVA O ČINNOSTI MUZEA BRNĚNSKA ZA ROK 2008

Úvod

Muzeum Brněnska tvoří tyto pobočky – muzea a památníky:

- **PODHORÁCKÉ MUZEUM**
Porta coeli 1001, 666 02 Předklášteří
- **MUZEUM V IVANČICÍCH**
Široká 1, 664 91 Ivančice
- **MUZEUM VE ŠLAPANICÍCH**
Masarykovo nám. 18, 664 51 Šlapanice
- **PAMÁTNÍK MOHYLA MÍRU**
K Mohyle míru 200, 664 58 Prace
- **PAMÁTNÍK PÍSEMNICTVÍ NA MORAVĚ**
Klášter 1, 664 61 Rajhrad

Organizační součástí Památníku je také

- a) **KNIHOVNA MUZEA BRNĚNSKA**
- b) **KNIHOVNA BENEDIKTINSKÉHO OPATSTVÍ RAJHRAD**

1) Sbírkotvorná činnost

a) Sběrná oblast

Sběrná oblast Muzea Brněnska, resp. vymezení sběrných území poboček muzea vycházející z analýzy územně správních změn byla v roce 2008 nově upřesněna. Na základě údajů zpracovaných pobočkami Muzea Brněnska vydal Krajský úřad Jihomoravského kraje v dubnu 2008 tabulku a mapu oblastí působnosti jihomoravských muzeí s vyznačením obcí spadajících do sběrných oblastí těchto muzeí. Kategorizace Krajského úřadu člení obce podle „velké“, „střední“, „malé“ a „žádné“ míry působení. Muzeum Brněnska se rozhodlo členit z historických, geografických a dalších důvodů obce na obce s „velkou“, „malou“, resp. „žádnou“ mírou působení. V obcích označených jako obce s „velkou“ mírou působnosti provádějí pobočky Muzea Brněnska *aktivní* sběr, v obcích označených jako obce s „malou“ působností provádějí sběr *pasivní*.

Sběrná oblast poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě přesahuje území kraje, resp. není vymezena geograficky, nýbrž tematicky. Podhorácké muzeum, Muzeum v Ivančicích a Muzeum ve Šlapanicích byla původně městská muzea, jejichž působení bylo v době vzniku omezeno víceméně na obec, ve které muzeum sídlilo. Nynější sběrné oblasti těchto muzeí jsou pochopitelně širší, muzea působí i na území spadajícím do působnosti pověřených obecních úřadů (v jejichž sídle působí), a to v míře převážně „velké“ (*aktivní* sběr) a „malé“ (*pasivní* sběr); míra působení v dané oblasti v obcích geograficky vzdálenějších nebo dopravně méně přístupných je „malá“ (*pasivní* sběr) nebo „žádná“, ze sídla pobočky mohou tato muzea působit pouze pasivně, nebo vůbec ne.

Problematické, protože prakticky nemožné bez personálního posílení, je případné rozšíření sběrných oblastí poboček Muzea v Ivančicích a Muzea ve Šlapanicích, jak by bylo vhodné v souvislosti s nedávnými změnami územně-správního členění. Jde totiž o obce, které dosud nespádaly do sběrných oblastí těchto dvou poboček – o obce celého území vymezeného rámcem daným působností pověřeného úřadu Šlapanice a o obce z území pověřeného úřadu Židlochovice, snad i Moravský Krumlov. Tyto obce nebyly zatím zahrnuty do výčtu ani formálně, míra působení. je v těchto obcích „malá“ nebo „žádná“. Odborní pracovníci Muzea Brněnska v nich mohou v dané chvíli provádět pouze sběr ad hoc.

Korigovaný návrh sběrné oblasti Muzea Brněnska byl v prosinci 2008 předán odboru kultury a památkové péče. Ve srovnání s původní tabulkou a mapou obcí – sběrných oblastí byly provedeny tyto změny a korektury mylně uvedených skutečností:

	Obec	Okres	POU	původně uvedená míra působení	navrhovaná míra působení
1.	Řícmanice	Brno - venkov	Šlapanice	žádná	malá
2.	Březina	Blansko	Šlapanice	velká	malá
3.	Březina	Vyškov	VÚ Březina	malá	žádná
4.	Holasice	Brno - venkov	Židlochovice	velká	malá
5.	Rajhrad	Brno - venkov	Židlochovice	žádná	malá
6.	Židlochovice	Brno - venkov	Židlochovice	žádná	malá
7.	Želešice	Brno - venkov	Šlapanice	velká	malá
8.	Čučice	Brno - venkov	Ivančice	malá	velká
9.	Babice u Rosic	Brno - venkov	Rosice	velká	malá

Dodatek k tabulce vydané krajským úřadem zahrnuje také obce někdejšího politického okresu Tišnov, jež jsou dnes správně na území kraje Vysočina (okresu Žďár nad Sázavou). Jde o Sejřek, Mansberk, Bor, Chlébské a Skorotice. Tyto obce byly zahrnuty do sběrné oblasti pobočky Podhorácké muzeum, a to proto, že v nich probíhá *aktivní* sbírkotvorná činnost tradičně po dlouhá desetiletí a bylo by nelogické tuto tradici přerušovat.

Tradiční sbírkotvorná činnost byla v roce 2008 prováděna v hranicích stanoveného sběrného území (co se týká Podhoráckého muzea, včetně shora uvedených obcí Sejřek, Mansberk, Bor, Chlébské a Skorotice) a v rozsahu podle jednotlivých fondů a podsbírek na základě posouzení odborných pracovníků. Sbírkové fondy byly doplňovány v chronologických a typově–tematických řadách, v letním období pokračoval terénní výzkum – dokumentace života, krajiny, staveb, událostí a osob v regionu. V sounáležitosti s tím byla prováděna i dokumentace.

b) Akvizice

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost při Muzeu Brněnska schválil na dvou svých zasedáních, 22. 4. a 11. 11., k zařazení do sbírek předměty získané jak sběrem a aktivním průzkumem, tak nákupy a dary. Šlo o tyto předměty:

Podhorácké muzeum

- * dámská sukně černá, začátek 20. století (cena: 300,- Kč)
- * dívčí sokolský kroj (700,- Kč)
- * dámská krajková pelerína černá (1.000,- Kč)
- * dívčí kroj, 30. léta 20. století (300,- Kč)
- * sloupkové hodiny, 2. polovina 19. století (20.000,- Kč)

Dále bylo k zařazení do sbírky schváleno 24 předmětů z muzejního fondu, 31 předmětů ze sběru muzea a 1 předmět získaný darem.

Muzeum v Ivančicích

- * svícny, slitina, 2 ks, 20. léta 20. stol. (300,- Kč)
- * kříž, slitina (200,- Kč)
- * vyšívání ručník, poslední čtvrtina 19., stol. (300,- Kč)
- * vyšívání ručník, období mezi světovými válkami (200,- Kč)

Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Muzea Brněnska rovněž dodatečně schválil nákup některých předmětů do sbírek ivančického muzea (dobové i současné pohlednice Ivančic a okolí).

V roce 2008 byl do sbírek ivančického muzea darován kuchyňský robot s příslušenstvím, zn. Zbrojovka, 1945 – 1950. Z vlastního sběru keramický džbán, výroba Věra Kučerová, Ivančice.

Pokud jde o archeologický materiál, rozšířil se o 2 položky (starý sbírkový fond).

Muzeum ve Šlapanicích

- * psací stroj zn. Torpedo (1.000,- Kč)
- * publikace Brno – staré pohlednice (180,- Kč)

Dále byly do sbírky zařazeny předměty získané darem (16 předmětů), vlastním sběrem (20), z muzejního fondu (19) a převody (25), šlo o vybavení domácnosti, textil, pohlednice, učebnice, archeologický materiál (převody, celkem 14 nálezových celků, jeden dar - sponu z doby bronzové, 1soubor 3 keramických nádob protoúnětické kultury).

Památník Mohyla míru

* replika příčné flétny z napoleonského období (2.600,- Kč)

* mince, medaile, knoflíky a munice (7.340,- Kč)

Památník písemnictví na Moravě

* ex libris 73 ks (730,-Kč)

* básnické sbírky J.Skácela ilustrované E. Ranným ml. 5 ks (10.000,- Kč)

* 5 krese – portrétů básníka J. Skácela od F. Navrátila (5.000,- Kč)

Dále byly do sbírky zařazeny předměty získané darem, šlo o publikace, negativy a různý materiál (celkem 33 předmětů).

Částka za nákupy sbírkových předmětů do sbírek Muzea Brněnska činila za rok 2008 celkem 60 827,69 Kč.

c) Evidence a revize sbírek

Sbírkotvorná činnost přinesla v roce 2008 obohacení sbírek o 232 položek, které byly zapsány do sbírek a podsbírek Muzea Brněnska.

V Podhoráckém muzeu (CES – MPŘ/002-05-06/141002)

- činil počet přírůstků celkem 61 položek;
- do II. stupně evidence bylo zařazeno 123 položek ve fondech Historie a Nové dějiny; elektronicky bylo v programu DEMUS evidováno 370 položek (celkem je jich takto evidováno 2681) a 110 položek podsbírkou Archeologie (zápis byl proveden v rámci testování zápisu kontextuálních inventárních čísel, dodávaných ÚAPP do nové verze Demusu - Archeologie);
- na základě příkazu ředitele o periodické revizi v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. byla dokončena periodická inventarizace části podsbírkou Mineralogie (inv. č. M 401 – M 1 000), části podsbírkou Fotografie (inv. č. F 201 – F 600) a části podsbírkou Fotografie (inv. č. H 1 – H 300); celkem šlo o 1300 položek;
- celkový počet položek: 28.083.

V Muzeu v Ivančicích (CES – MIV/002-05-06/139002)

- činil počet přírůstků 7 položek (ve dvou případech je pod jedním přírůstkovým číslem zapsáno několik kusů předmětů);
- do II. stupně evidence nebyly převedeny žádné předměty, počítačově nebyla zpracována v DEMUS žádná nová položka;
- proběhla inventarizace části podsbírkou archeologie (celkem 812 inventárních čísel) a byla dokončena inventarizace podsbírkou keramiky (celkem 2 478 inventárních čísel a 23 přírůstkových čísel) celkem šlo o 3313 položek;
- celkový počet položek 24 208.

V Muzeu ve Šlapanicích (CES – MŠL/002-05-06/138002)

- činil počet přírůstků 85 položek, v II. stupni (a elektronicky v programu DEMUS evidováno) bylo 950 položek;
- byla zveřejňovány podsbírkou Knihy 431, Historie (fond Kalvoda) 549 a Textil 464 položek krásné umění, dále byla revidována část fondu A. Kalvoda – korespondence, celkem bylo revidováno 1444 přírůstkových čísel;
- celkový počet položek 21 400.

V *Památníku Mohyla míru* (CES – PMM/002-05-06/140002)

- činil počet přírůstků 12 položek přírůstkových čísel; v II. stupni bylo evidováno 5 položek; periodická revize nebyla provedena vzhledem k tomu, že v roce 2007 bylo revidováno všech 538 položek;
- počítačově bylo zpracováno v programu DEMUS 11 položek;
- celkový počet položek 550.

V *Památníku písemnictví na Moravě* (CES – PPM/006-05-31/350006)

- Sběrka se za rok 2008 rozrostla o 67 přírůstkových čísel;
- v roce 2008 proběhla (první) periodická revize sbírky, šlo o 19 položek;
- celkový počet položek: 94.

Ke stanoveným termínům 15. 5. a 15. 11. 2006 byly na MK ČR nahlášeny příslušné změny – aktualizace (nová přírůstková a inventární čísla).

d) Konzervování a restaurování sbírek

V roce 2008 bylo konzervováno a restaurováno celkem 93 sbírkových předmětů.

- Konzervátor Muzea Brněnska působí v Podhoráckém muzeu, ošetřování předmětů tímto pracovníkem je do určité míry omezeno pověřením funkcí bezpečnostního technika, kterou vykonává v kumulaci. Celkem ošetřil v roce 2008 117 sbírkových předmětů, z toho: 49 ks ze sbírky Podhoráckého muzea, 57 ks pro muzeum v Ivančicích, 11 ks pro Muzeum ve Šlapanicích;
- k ošetření předmětů v radiační komoře firmy BIOSTER ve Veverské Bítýšce v roce 2008 nedošlo;
- restaurovány byly tyto sbírkové předměty:

Podhorácké muzeum: obraz Krajina s pastýřem, inv. č. RA 219 (nákladem 41 000,- Kč), soubor keramiky – 6 džbánů, 2 zásobní láhve, inv. č. H 211, H 214, H 284, H 292, H 295, H 306, H 3162;

Muzeum v Ivančicích: 11 ks sbírkových předmětů (keramika a sklo).

Muzeum ve Šlapanicích: dokončeno bylo restaurování koněspřežného kočáru (inv. č. H 2), završena byla první fáze - restaurování dřevěných částí souboru historického nábytku z období biedermeieru (celkem 9 ks), př. č. S 13 – 16/1986 a S 122/207.

Ze sbírek ostatních dvou poboček nebyly v průběhu roku restaurovány žádné předměty, původně plánované restaurování archiválie – vyhláška z ledna 1806 ze sbírky *Památníku Mohyla míru* bylo odloženo na rok 2009 nebo 2010.

e) Uložení sbírek

V depozitářích všech poboček byl prováděn průběžný úklid, prováděny pravidelné odpočty a počítačové vyhodnocování naměřených hodnot teploty a vlhkosti vzduchu, kontrolovány hasicí přístroje.

Podhorácké muzeum

- Byl proveden úklid a nové uložení sbírek v depozitářích 1 – 3 instalovány elektronické odpuzovače hlodavců, provedena deratizace místností na jaře a na podzim 2008, pokračovalo se v novém systému ukládání sbírek kovového charakteru v depozitáři č. 1, byla provedena dílčí revize uložení nových přírůstků z let 2000 – 2003, byla provedena postupná úprava chodby před depozitáři č. 1 – 4 pro uložení velkých sbírkových předmětů, instalován bezpečnostní systém do depozitáře č. 6, rekonstruovány a doplněny bezpečnostní systémy v depozitářích 1 – 5.

Muzeum v Ivančicích

- V roce 2008 pokračovalo pořádání historické podsběrky v depozitářích v benediktinského klášteře v Rajhradě, kam byl na konci roku 2005 přestěhován téměř celý sbírkový fond muzea. Pořádání předmětů, digitalizace a evidence lokace s využitím čárových kódů bude hlavní činností ivančického muzea i v letech následujících;

- do nově vybudovaného depozitáře byl přesunuta a zde uložena i celá archeologická podsbírka, a to podle vzestupné řady inventárních čísel (stará sbírka) nebo podle nálezových celků (nové přírůstky). Byly vyčleněny předměty ke konzervaci a k dalšímu zpracování a předměty vyžadující speciální způsob uložení;
- depozitáře v Rajhradě byly pravidelně kontrolovány.

Muzeum ve Šlapanicích

- Postupně dochází ke zprovoznění depozitáře na Brněnské ulici. V roce 2008 zde byl uložen kompletní fond výšivkových tiskátek, podsbírka Knihy, část podsbírek Historie a Etnografie. V depozitáři v hlavní budově muzea byla současně s revizí provedena celková reorganizace uložení podsbírky Textil;
- byla provedena první fáze celkové reorganizace uložení celého šlapanického fondu (přesuny mezi depozitáři Hlavní budova muzea, Orlovna a Brněnská ul.), jejímž cílem je optimalizace uložení sbírkového fondu a převezení části šlapanických sbírek, které jsou v současnosti z prostorových důvodů deponovány v Podhoráckém muzeu. Uložení této části sbírky bylo připraveno pro převoz do Šlapanic;
- rovněž byla dokončena první fáze reorganizace podsbírky archeologie. (Cílem je systematické uložení sbírek a vytvoření podmínek odpovídající charakteristikám sbírkových předmětů.) Do zprovozněného depozitáře na Brněnské byl postupně přesunut a zde uložen celý fond archeologické podsbírky.

Památník Mohyla míru

- V průběhu roku došlo částečně k novému uložení sbírkových předmětů v prostoru depozitáře v hlavní budově šlapanického muzea.

Památník písemnictví na Moravě

- Sbírky jsou prozatím provizorně uloženy v knihovním skladu, který podléhá bezpečnostnímu režimu a je přístupný jen omezenému určenému okruhu pracovníků.

2) Knihovny

Muzeum Brněnska spravuje knižní fond **Knihovny Muzea Brněnska**, registrovaný u Ministerstva kultury pod ev. č. 6205/2005, a knižní fond **Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad**, registrovaný pod ev. č. 6206/2005.

- Během roku 2008 byla prakticky dokončena katalogizace periodik zařazených do fondu centrální Knihovny Muzea Brněnska do podoby elektronického katalogu (úplné dokončení se předpokládá v první polovině roku 2009);
- ke konci roku 2008 byla po více než tříleté práci téměř dokončena katalogizace knihovny Muzea Brněnska, v prosinci byla dokončena revize a rekatalogizace monografií z této knihovny;
- dále prováděly knihovnice revizi a rekatalogizaci knihovního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad se záměrem dokončit v roce 2009 v rámci této rekatalogizace zpřístupnění sbírky map ve formě elektronického katalogu;
- Muzeum Brněnska se zapojilo do programu VISK, vyhlašovaného Ministerstvem kultury ČR, a jeho šestého podprogramu – Digitalizace historických dokumentů: pokračovalo se v digitalizaci rukopisů z benediktinské knihovny;
- knihovnice se v roce 2008 podílely na vytváření metodiky zpracování historických fondů na pravidelných pracovních skupinách organizovaných Moravskou zemskou knihovnou, Vědeckou knihovnou v Olomouci a SDRUKem (Sdružení knihoven);
- v roce 2008 byly v rámci prací na elektronické katalogizaci knižního fondu Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a Knihovny Muzea Brněnska, které započaly v roce 2006, zařazeny do elektronické katalogizace další tituly. Jednalo se o 90 záznamů starých tisků a 87 záznamů historických map z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad a 7810 záznamů monografií a 10261 záznamů periodik a jednoho CD-ROM z fondů Knihovny Muzea Brněnska.

- Muzeum Brněnska se zapojilo do programu VISK, vyhlašovaného Ministerstvem kultury ČR, jeho šestého podprogramu – Digitalizace historických dokumentů. V rámci tohoto projektu byly digitalizovány tři rukopisy z Knihovny Benediktinského opatství Rajhrad (R 395, R 417, R 436). Tyto digitalizované tituly byly zařazeny do databáze Manuscriptorium a zpřístupněny na webových stránkách Muzea Brněnska;
- bulletin *Libri de bibliotheca nostra* vydávaný Památkem písemnictví na Moravě (v roce 2008 vyšlo 6 čísel) představil i přírůstky do Knihovny Muzea Brněnska od ledna do září roku 2008 a dary, které Památník písemnictví na Moravě získal;
- **Neperiodické publikace (knihy) Knihovny Muzea Brněnska:** V roce 2008 bylo zapsáno 422 přírůstkových čísel (titulů), z toho 361 knih bylo získáno darem, 61 titulů bylo zakoupeno. Pro *Podhorácké muzeum* bylo získáno 5 knižních titulů (darem 1), pro *Muzeum v Ivančicích* 11 (darem 9), pro *Muzeum ve Šlapanicích* 20 (darem 7), pro *Památník písemnictví na Moravě* 384 (darem 341), pro *Památník Mohyla míru* 2 tituly. Celková částka za nákup neperiodických publikací činila 26 782,- Kč.
- **Periodické publikace (noviny a časopisy) Knihovny Muzea Brněnska:** Nákup časopisů a novin se děje především formou předplatného pro jednotlivé pobočky, a to jak u oborů odborných, tj. historických, tak ekonomických. Kromě Deníku Rovnost, který odebírají všechny pobočky, byl předplacen odběr 28 titulů, celková částka za předplatné činila 34 711,- Kč.

3) Prezentace – expozice, výstavy

a) Stálé expozice Muzea Brněnska

Podhorácké muzeum

- ◆ **Mineralogický systém a paleontologie**
- ◆ **Minerály Tišnovska**

Po dobu trvání výstavy *Květnice hora, Besének voda* byla expozice uzavřena; v prosinci 2008 byla zahájena celková rekonstrukce expozice (kontrola a doplnění textů, oprava tisku, fotografií, nová grafika)

- ◆ **Lapidárium kamenných fragmentů v křížové chodbě kláštera Porta coeli**

Byly zahájeny přípravné práce na rekonstrukci a doplnění (soupis, scénář atd.), nové otevření je plánováno na září 2009.

- ◆ **Měšťanský obytný interiér z přelomu 19. a 20. století**
- ◆ **Dějiny a současnost kláštera Porta coeli**

Muzeum ve Šlapanicích

- ◆ **Koněspřežný kočár vyrobený mezi lety 1890 - 1899 rakouskou firmou BRUNN-H-FISCHER a Koněspřežný kočár s dvoumístnou kabinou z přelomu 19. a 20. stol.**
- ◆ V průběhu roku se expozice rozšířila o druhý restaurovaný kočár. Expozice byla doplněna o informační panel.

Památník Mohyla míru

- **Bitva tří císařů. Slavkov/Austerlitz 1805**

V expozici došlo k technickým inovacím v prostoru „Před bitvou“, kde byly TV monitory nahrazeny LCD displeji. Prostor „O bitvě“ byl nově nasvícen. Prostor „Před bitvou“ byl vizuálně více sjednocen s ostatními prostory a o dobové artefakty (v podobě replik) byl obohacen interiér vojenského stanu. V prostoru „Po bitvě“ byl instalován nový dataprojektor.

Památník písemnictví na Moravě

- **Stálá expozice písemnictví na Moravě a písemnictví s vazbami na Moravu**

Byla rozšířena o druhou část umístěnou v severním křídle kvadratury. K otevření došlo 30. 6. 2008 za účasti oficiálních hostů v čele s krajským hejtmanem St. Juránkem.

b) Výstavy

Celkem uspořádalo Muzeum Brněnska **24 výstav**.

Podhorácké muzeum

➤ **Upřímnýma očima**

Výstava z tvorby neprofesionálních umělců představila tvorbu několika tvůrců spojených svým životem a dílem s regionem Brněnska a Tišnovska. Byla otevřena 16. 12. 2007.
do 23. března

➤ **Svátky jara**

Tradiční zvykoslovná výstava přiblížila obsah a podobu jarních svátků na Podhorácku
od 16. března do 13. dubna
(Původní termín ukončení výstavy 4. května bylo nutno upravit kvůli zahájení prací na zabezpečovacím systému EPS)

➤ **Květnice hora, Besének voda**

Hlavní výstava sezóny představila charakteristickou přírodní dominantu města Tišnova, geologickou stavbu kopce, flóru, faunu a krasové jevy a také potok Besének, oddělující Květnici od Dřínové.
od 4. května do 28. září

➤ **Indiáni v nás**

Hlavní výstava sezóny, převzatá od zájmové skupiny Indian Corral. Představila život a tradiční zvyky původních obyvatel amerického kontinentu. Umístění do tišnovského regionu navázalo na tradice skautských oddílů v Tišnově, které vycházely a dodnes vycházejí z indiánské symboliky.
od 8. června do 21. září
(Původní termín ukončení výstavy 19. října bylo nutno z organizačních důvodů upravit.)

➤ **Růže**

Tradiční, již 16. květinová výstava představila v netradičním termínu řezané růže z produkce pěstitelů z Rosic.
od 4. do 13. července

➤ **Restaurované předměty (Ze sbírek Podhoráckého muzea)**

Výstava představila restaurované předměty ze sbírkového fondu Podhoráckého muzea za několik posledních let. Část prostoru byla vyhrazena sbírkovým předmětům konzervovaným v dílně muzea. Výstava byla svým obsahem a termínem konání první akcí k 80. výročí založení muzea, které připadá na rok 2009.
od 30. září do 11. ledna 2009

➤ **Emanuel Ranný (1913 – 2008). Celoživotní dílo**

Výstava k nedožitým 95. narozeninám umělce úzce spjatého svým životem a dílem s krajinou Tišnovska a celého Podhorácka. Původně byla výstava zamýšlena jako výstava z tvorby členů umělecké rodiny, vzhledem k tomu, že E. Ranný zemřel v březnu loňského roku, byla výstava věnována pouze jeho tvorbě.
od 19. října do 19. února 2009

➤ **Emanuel Ranný ve svém prostředí 2000 – 2008. Výstava fotografií Valeriany Kallabové et. al.**

Obsahem fotografií V. Kallabové byla osobnost E. Ranného, jeho domov, zahrada a sad.
od 19. října do 19. února 2009

Nejnávštěvovanější výstavou byla výstava **Květnice hora, Besének voda** - navštívilo ji 3 015 spokojených návštěvníků.

Muzeum v Ivančicích

Muzeum v Ivančicích nemá vlastní výstavní prostory. Dohoda s vedením města stanoví, že přibližně po dobu šesti měsíců v roce může muzeum pořádat své výstavy v galerii Památníku A. Muchy, kterou město muzeu pronajímá. V roce 2008 připravilo ivančické muzeum dvě (s výstavou z předcházejícího roku tři) výstavy:

➤ **Panenky 1890 – 1980**

Výstava panenek ze sbírky Aleny Benešové, členky Klubu Panenky. Výstava přecházela z roku 2007.
do 13. ledna

➤ **Pozor, vyletí ptáček!**

Fotoaparáty prezentované na výstavě (bylo jich téměř 140) pocházely převážně ze soukromé sbírky sběratele a fotografa p. Pavelky z Třebíče, ze soukromých sbírek místních občanů, ze sbírek Muzea Těšínska v Českém Těšíně a ze sbírek Vlastivědného spolku v Oslavanech. Fotografie prezentované na výstavě pocházely převážně ze sbírek ivančického muzea, několik snímků na výstavu zapůjčili místní občané. Součástí výstavy

byla také ukázka fotoateliéru a ukázka vybavení fotokomory. Jednalo se o výstavu, při které muzeum úzce a úspěšně spolupracovalo s veřejností.
od 7. března do 25. května

- **Alfons Mucha a Jarmila Mucha Plocková – Vzácné dědictví**
Výstava představila průřez tvorbou Jarmily Mucha Plockové, vnučky A. Muchy.
od 7. března do 25. května

Již zmíněná nevýhoda spočívající v nikoli domácím prostředí přinesla i v roce 2008 značné nároky na přípravu a instalaci výstav. Mimořádně úspěšnou (a to i ekonomicky) byla výstava *Vzácné dědictví*, kterou navštívilo 1195 návštěvníků.

Muzeum ve Šlapanicích

- **Kdo si hraje nezlobí**
Výstava stolních her byla realizována ve spolupráci s Muzeem Vysočiny Jihlava a Muzeem Těšínska v Českém Těšíně, byla rozšířena o exponáty z vlastních zdrojů a doplněna doprovodným programem pro školy.
od 22. února do 27. dubna
- **Osmičky**
Stěžejní výstava roku byla věnována přelomovým rokům české historie – 1918, 1938, 1948, 1968, doplněná o regionální aspekt tématu. Jednalo se o autorský projekt Muzea ve Šlapanicích, později z velké části využitý v Regionálním muzeu ve Vysokém Mýtě.
od 23. května do 24. srpna
- **Malé, ale věrné**
Výstava papírových a plastických modelů vojenské a letecké techniky.
od 23. května do 17. srpna
- **Tajemství školního kabinetu**
Výstava školních pomůcek, pořádaná ve spolupráci s Muzeem Vysočiny Třebíč, byla doplněna exponáty z vlastních sbírek a doprovodným programem pro školy.
od 12. září do 16. listopadu
- **Pro potěchu oka i duše**
Šlo o dvě výstavy - prodejní výstavu výrobků Sdružení Práh a vamberecké krajky krajčářky Jany Štefkové.
od 28. listopadu do 18. ledna 2009

Hlavními výstavami sezony měly být dvě autorské výstavy: výstava *Osmičky* a výstava *Slovutný mistr...* o malíři A. Kalvodovi a jeho krajinářské škole. Výstava *Osmičky* přinesla netradiční výtvarnou formu muzejní prezentace – exponáty byly doplněny „komiksem“, který přibližoval dějinné události zejména mladší generaci návštěvníků. Výstavu *Slovutný mistr...* se nepodařilo uspořádat kvůli dlouhodobé nemoci historičky umění Muzea Brněnska a bude uspořádána v roce 2009. Byla operativně nahrazena výstavou *Malé, ale věrné*. Výstava *Tajemství školního kabinetu* byla vůbec nejvíce navštívenou výstavou muzea v posledních letech. Pozitivní je přitom fakt, že drtivou většinu návštěvníků tvořila mládež – které byla také výstava určena.

Památník písemnictví na Moravě

- **Psí víno**
Výstava představila literární časopis, který vycházel v letech 1996 – 2006 ve Zlíně; konala se v rámci cyklu Nakladatelství, periodika se představují.
od 6. února do 2. března
- **Moravští surrealisté ještě žijí**
Manifesty a výtvarná díla skupiny Stir up. Skupina výtvarníků a teoretiků z různých míst Moravy zůstává věrná surrealistickým principům, které neznají geografické hranice.
od 5. do 30. března
- **Současná moravská bibliofilie, její tvář a směřování**
od 4. dubna do 4. května
- **Koliba – moravské umělecké sdružení v dokumentech**
Výstava byla uspořádána ve spolupráci se Slezským muzeem v Opavě.
od 7. května do 1. června
- **Dvěšest let Moravské zemské knihovny**

Přehled dějin MZK a nejzajímavější knižní soubory z fondů největší brněnské a moravské knihovny. *od 7. července do 4. ledna* (výstava byla prodloužena - původní termín ukončen byl 30. listopadu)

➤ **Moravská historiografie**

Výstava o těch, kteří psali dějiny Moravy.
od 9. září do 4. ledna 2009

➤ **Spadané listy**

Listy v přírodě a listy moravských spisovatelů z „osmičkových“ let 20. století. Aranžmá výstavy bylo připraveno ve spolupráci se Střední zahradnickou školou v Rajhradě.
od 12. listopadu do 7. prosince

➤ **Listování – Tiskařská produkce rodiny Svobodů v Brně v 18. stol.**

S použitím tisků převážně z fondu benediktinské knihovny v Rajhradě.
od 2. prosince do 4. ledna

➤ **Co rok dal.**

Ukázky toho, co získal Památník v roce 2008 nově do svých sbírek.
od 7. července do 4. ledna

Většími výstavami Památníku byly výstavy *Moravští surrealisté ještě žijí*, *Dvě stě let Moravské zemské knihovny* a hlavní výstava roku *Moravská historiografie*. Ta byla uspořádána u příležitosti stejnojmenné vědecké konference, o níž se zmiňujeme níže v kapitolách Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce a Vědeckovýzkumná činnost. Výstavu věnovanou dvoustému jubileu nejstarší vědecké knihovny na Moravě připravila ve spolupráci s Památníkem Moravská zemská knihovna.

Mimo tyto výstavy byla neplánovaně uspořádána návštěvnicky velmi atraktivní výstava faksimilie (přesněji řečeno makety) tzv. *Ďáblovy bible - Codexu Gigas*, kterou navštívil v době od 23. července do 10. srpna 4.321 lidí (!).

c) Návštěvnost expozic a výstav

	<i>r. 2008</i>	<i>r. 2007</i>	<i>rozdíl</i>	<i>rozdíl v %</i>
Podhorácké muzeum				
- muzeum	8 235 osob	6 806 osob	+ 1 429 osob	+ 21 %
- klášter	8 699 osob	8 304 osob	+ 395 osob	+ 5 %
Muzeum v Ivančicích	2 167 osob	2 103 osob	+ 64 osob	+ 3 %
Muzeum ve Šlapanicích	2 990 osob	1 916 osob	+ 1 074 osob	+ 56 %
Památník písemnictví na Moravě	14 423 osob	11 173 osob	+ 3 250 osob	+ 12 %
Památník Mohyla míru	24 341 osob	29 833 osob	- 5 492 osob	- 19 %
Celkem	60 855 osob	60 135 osob	+ 720 osob	+ 2 %

V tabulce jsou zahrnuti platící i neplatící návštěvníci v r. 2008. Platících návštěvníků bylo 47 737, neplatících 13 118, tj. o dva tisíce než v roce 2007. Mezi neplatícími tvořili velkou většinu návštěvníci vernisáží a ti, kteří zavítali do muzea o Muzejní noci – v Podhoráckém muzeu, Památníku Mohyla míru, Památníku písemnictví na Moravě (bylo jich 5 140, o 1 170 víc než v roce předchozím) a o Mezinárodním dnu muzeí a Mezinárodním dni památek. Relativně vysoký byl také počet neplatících návštěvníků - uniformovaných členů klubů vojenské historie na Mohyle míru v průběhu vzpomínkových akcí k 203. výročí bitvy u Slavkova; značný byl mezi neplatícími jako každoročně počet tělesně postižených a nejmenších návštěvníků z mateřských škol. Podíl neplatících návštěvníků na celkovém počtu návštěvníků byl tak vyšší než v roce 2007, šlo o více než pětinu (!) všech návštěvníků (v roce 2007 to bylo 18%) z celkového počtu.

Ze statistického přehledu vyplývá, že v roce 2008 navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska o něco více návštěvníků než ve stejném období předchozího roku, a to o 2%. Úbytek návštěvnosti postihl Památník Mohyla míru (o 19%), což je třeba jednoznačně přičíst na vrub skutečnosti, že po dobu dvou a půl měsíce (březen – květen) byl kvůli stavebním pracem na propojení s nově budovaným pavilonem provoz omezen pouze na návštěvu kaple památníku. Všechny ostatní pobočky zaznamenaly nárůst.

Co se skladby návštěvníků týká, ve školních výpravách navštívilo expozice a výstavy Muzea Brněnska 12 231 návštěvníků, v ostatních hromadných výpravách 3 929 návštěvníků.

Pokud jde o jednotlivé výstavy, největší počet návštěvníků zaznamenala dlouhodobá (několikaměsíční) výstava *Květnice hora, Besének voda* v Podhoráckém muzeu, výstava Muzea v Ivančicích nazvaná *Vzácné dědictví*, výstavy *Kdo si hraje, nezlobí* a *Tajemství školního kabinetu* v Muzeu ve Šlapanicích a výstavy *Moravští surrealisté ještě žijí*, *Dvě stě let Moravské zemské knihovny* a *Moravská historiografie* v Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě. V této pobočce byla nejvíce navštívenou výstava *Ďáblovy bible - Kodexu Gigas*.

4) Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce a kulturně výchovná činnost

a) Doprovodné programy a akce k výstavám

Hlavní důraz je v této činnosti kladen na to, aby bylo muzeum jednak živou institucí, jednak, aby byly výstavy, které pořádá, prezentace tématu různorodější. Pokud jde o mládež, staly se již tradiční součástí mnoha výstav interaktivní programy (zjednodušeně a nepřesně řečeno „dětské dílny“), jak o tom bude řeč níže v samostatném oddíle. Pokud jde o dospělou populaci, resp. veřejnost bez rozlišení věku, odbornosti a tedy forem přístupu, zaměřuje se Muzeum Brněnska zejména na kvalitní obsah vernisáží a doprovodných programů k výstavám. Často se na výstavách používá nová audiovizuální technika (v roce 2007 byl zakoupen notebook a dataprojektor), což významně přispívá ke zvýšení úrovně prezentace; reprodukční technika byla využita v roce 2008 využita mj. na výstavách *Květnice hora, Besének voda, Pozor, vyletí ptáček!*, *Osmičky* nebo *Tajemství školního kabinetu*.

Podhorácké muzeum

- se podílelo 14. 9. na Dnech evropského dědictví (byl umožněn volný vstup do kláštera a pro zájemce zajištěn odborný výklad);
- 7. prosince uspořádalo, spolu se ZUŠ v Tišnově, „Adventní setkání“. Šlo již o 8. ročník, tentokrát bylo setkání programově zaměřeno k výstavě z díla malíře a grafika Emanuela Ranného z blízkých Štěpánovic a k jeho nedožitým 95. narozeninám (zemřel v březnu 2008). Hudebně literární večer vycházel z oblíbených děl E. Ranného.

Muzeum v Ivančicích

- Vzhledem tomu, že muzeum má k dispozici pouze výstavní prostory v Galerii Památníku Alfonse Muchy, která je zařízením města, po omezenou dobu, je v Ivančicích možnost pořádat k výstavám doprovodné programy omezená, nepočítáme-li programy, které byly součástí obou vernisáží – *Pozor, vyletí ptáček* a *Vzácné dědictví* (vernisáž a kulturní program připravily pracovnice pobočky ve spolupráci s autorkou výstavy J. Mucha Plockovou).

Muzeum ve Šlapanicích

- K výstavám *Kdo si hraje nezlobí*, *Malé, ale věrné* a *Osmičky* byly prováděny komentované prohlídky a k výstavám byly připraveny dětské dílny a doprovodné programy pro školy. Výstava *Tajemství školního kabinetu* byla primárně koncipována nikoliv jako klasická instalace, ale jako interaktivní projekt, jehož základem byl program pro školy, odstupňovaný podle jednotlivých věkových kategorií; program zahrnoval také komentovanou prohlídku.
- K (dvoj)výstavě *Pro potěchu oka i duše* byla připravena výtvarná dílna.

Památník Mohyla míru

- 10. ledna se uskutečnila lektorovaná prohlídka pro novináře akreditované na Regionturu;
- 30. března mše v kapli ve spolupráci s Obcí Prace;
- 21. května navštívili památník ruský písaří novináři, pro něž byla uspořádána lektorovaná prohlídka a prohlídka bojiště;

- další významné akce, jež přispěly k propagaci památníku:
  - * návštěva bulharského velvyslance pod záštitou JMK (leden),
  - * přijetí delegace z Ministerstva obchodu a průmyslu (březen),
  - * návštěva diplomatického sboru pod záštitou JMK (květen),
  - * návštěva bulharského předsedy Senátu s doprovodem po záštitou JMK (květen),
  - * návštěva ruských obchodních partnerů JMK (červen),
  - * návštěva delegace z Ministerstva zemědělství (červen),
  - * návštěva senátorů z Klubu pro rozvoj územního plánu (červen);
- v den státního svátku - vzniku ČSR byla již tradičně uspořádána připomínka této události, v roce 2008 o to významnější, že šlo o „kulaté“ 90. výročí;
- 30. listopadu se v areálu památníku uskutečnil, také tradičně, pietní akt k 203. výročí bitvy u Slavkova.

Památník písemnictví na Moravě

- K oběma dominantním výstavám byly pořádány komentované prohlídky, které vedly kurátorky;
- k výstavě tzv. Dáblovy bible byly pořádány pravidelné, podrobně komentované prohlídky;
- k výstavě o moravské historiografii vyšel katalog, ke všem výstavám měli návštěvníci k dispozici stručné informační letáky.

b) Výstavní a další obdobné aktivity mimo muzeum

Podhorácké muzeum

- *Co se nevešlo do výstav Květnice hora, Besének voda a Indiáni v nás.*
Městská knihovna v Tišnově, 4. srpna - 30. září, instalace a zapůjčení předmětů.
- *Tišnov na dobových fotografiích*
Galerie Diana Tišnov, 31. srpna - 31. října (prodlouženo do 31. prosince).
- *Stálá expozice města Tišnova v Müllerově domě na Jungmannově ulici*
Pořadatel: Město Tišnov, přípravné a projektové práce, konzultace a metodická pomoc.

Muzeum v Ivančicích

- Pracovnice ivančického muzea spolupracovaly na výstavě pořádané Městem Ivančice ke Dnům evropského kulturního dědictví. Tématem výstavy byly *Památky v krajině a krajina jako památka*. Výstava se konala v září 2008 ve sklepení Památníku A. Muchy; byla připravována od května 2008, výtvarné řešení a instalaci výstavy provedla Dagmar Sochorová, výtvarnice Muzea Brněnska. (Viz také níže v kapitole Vědeckovýzkumná činnost).
- dlouhodobé zápůjčky: Muzeum města Brna (zápůjčka do stálé expozice „Brno na Špilberku“), Správa zámku Rosice (zápůjčka předmětů do stálé expozice), Moravské zemské muzeum (zápůjčka předmětů do stálé expozice Památníku Bible Kralické), Muzeum Vysočiny Třebíč (zápůjčka předmětů do stálé expozice archeologie), Město Ivančice (zápůjčka obrazů do Památníku A. Muchy a obřadní síně);
- krátkodobá zápůjčka: Moravské zemské muzeum – zápůjčka na výstavu Léta zkázy a naděje 1914 - 1918.

Muzeum ve Šlapanicích

- Část výstavy *Osmičky* byla zapůjčena do Regionálního muzea ve Vysokém Mýtě, kde byla prezentována v rámci zdejší výstavy *Ve znamení osmiček*.
- muzeum zapůjčilo jeden exponát na výstavu Diecézního muzea Brno *Matka Boží Tuřanská*;
- muzeum poskytlo své prostory a pracovníci se podíleli na přípravě a prezentaci menší výstavy o včelařství a medu u příležitosti konání tzv. Medového dne.

Památník písemnictví na Moravě

- *Skrytá paměť Moravy* - slavnostní vyhlášení výsledků literární soutěže ve Slovanském hradišti v Mikulčicích (20. června).

c) Muzejní noc

Muzejní noci, kterou pořádají brněnská i mimobrněnská muzea, se Muzeum Brněnska účastní od počátku v roce 2004. Ředitel Muzea Brněnska Mgr. A. Reček je přitom jedním z jejích předních organizátorů. Muzejní noc v Brně a okolí je již tradičně součástí Festivalu muzejních nocí, pořádaného Asociací muzeí a galerií ČR. Jihomoravská krajská sekce (jíž předsedá ředitel Muzea Brněnska Mgr. A. Reček) pořádala 16. května v Mikulově Národní zahájení festivalu.

Muzejní noc 2008 se konala v Muzeu Brněnska v sobotu 17. května, návštěvnost opět zaznamenala rekord. Na akci se podílely tři pobočky: Podhorácké muzeum, Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě, během muzejní noci je navštívilo 5 140 lidí. (Uvedený počet již překračuje maximum, které lze bez problémů organizačně zvládnout.)

Muzejní noc v Podhoráckém muzeu se nesla ve znamení historických motivů u příležitosti 220. výročí povýšení Tišnova mezi statutární města. Na Mohyle míru byla pro návštěvníky připravena prohlídka střežných částí multimediální expozice *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* a koncerty klasického komorního orchestru Musica Nova. Koncerty duchovní hudby se konaly během celého večera také Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě (kde si mohli návštěvníci také prohlédnout krátce před dokončením restaurátorských a rekonstrukčních prací obnovované monumentální schodiště).

Podhorácké muzeum

- V Podhoráckém muzeu se konal v květnu odborný seminář na téma „Tělo jako kulturní fenomén“ (blíže viz také níže v kapitole Vědeckovýzkumná činnost);
- muzeum se podílelo na rozsáhlém dvouletém projektu (2007 – 2008) „Křížem krážem Tišnovem“, do kterého byla pod záštitou města Tišnova zapojena celá řada organizací, jako Městská knihovna, Městské kulturní středisko, kino Svatka, Gymnázium, základní a mateřské školy atd. Za Muzeum Brněnska bylo zapojeno Podhorácké muzeum, a to v roce 2007 výstavou „Tišnov. Dějiny města pod Květnicí“ a účastí na výstavě pohlednic města Tišnova v Galerii Diana. V roce 2008 (26. 4.) uspořádalo muzeum organizovanou procházku historickým jádrem města s odborným výkladem (procházky se zúčastnilo 52 lidí). Celý projekt byl vyhodnocen a v rámci programu Muzejní noci 2008 byly předány ceny výhercům soutěží;
- zpracován byl úvodní text do sborníčku dětských prací vytvořených v rámci uvedeného projektu, který vydalo Město Tišnov.

d) Doprovodné akce k výstavám

Podhorácké muzeum

- Etnoložka Muzea Brněnska připravila dvě přednášky na téma Lidové zvyky a obyčeje pro Městská knihovnu v Tišnově a pro klub seniorů, historik uspořádal přednášku o muzejní práci a činnosti muzea pro členy Společnosti A. Pammrové;
- k výstavě *Květnice hora, Besének voda* byl připraven videoprogram (DVD);
- k výstavě *Restaurované předměty* se konaly komentované prohlídky výstavy s odborným výkladem a předvádění konzervačních technik (konzervátorem Muzea Brněnska);
- k výstavě Emanuela Ranného se konaly komentované prohlídky s odborným výkladem.

Muzeum ve Šlapanicích

- Viz výše v kapitole Doprovodné programy k výstavám, muzejní akce a kulturně výchovná činnost, odd. Doprovodné programy a akce k výstavám.

Památník Mohyla míru

- Viz níže oddíl věnovaný kulturně výchovné činnosti zaměřené na mládež a vědeckovýzkumné činnosti.

Památník písemnictví

- **Slavnostní otevření** rekonstruovaného severního křídla klášterní kvadratury a II. části stálé expozice Památníku (1. července);
- **At' žije republika** - večer věnovaný vzniku Československa; autorské čtení účastníků Literární soutěže Skrytá paměť Moravy, vyhlášení 3. ročníku literární soutěže Skrytá paměť Moravy (23. října);
- několik akcí uspořádal Klub přátel Památníku, který se člensky pomalu rozrůstá. (Vycházka krajem dětství V. Nezvala, Archeostezka Pálavskými vrchy. Jak se dělá pergamen).

e) Kulturně výchovná činnost zaměřená na mládež

Konstatujeme, obdobně jako v předchozích zprávách, že vzhledem k tomu, že Muzeum Brněnska nemá na tuto činnost specializovaného a vyčleněného pracovníka, soustřeďuje se zejména na zčásti již výše popsanou práci odborných pracovníků Muzea Brněnska s dětmi a mládeží.

Podhorácké muzeum

- K výstavě *Upřímnýma očima* z tvorby neprofesionálních umělců uspořádalo muzeum prohlídky výstavy s odborným výkladem pro školní skupiny;
- k výstavě *Svátky jara* byla připravena „dětská dílna“;
- k výstavě *Květnice hora, Besének voda* byl připraven poznávací kvíz pro děti a prohlídky výstavy s odborným výkladem pro školní skupiny;
- k výstavě *Indiáni* byla uspořádána širší programová vernisáž se zaměřením na dětského návštěvníka (soutěže, zručnost, malování na obličej, střelba z luku, bubnování) a prohlídky výstavy s odborným výkladem pro školní skupiny (tradiční zvyky Indiánů);
- k výstavě *Restaurované předměty* se konaly výklady a předvádění konzervačních technik pro dětské návštěvníky a studenty;
- byl dokončen pracovní list „Klášter Porta coeli“ pro žáky základních škol a dětské verze průvodcovských textů klášterem;
- při Podhoráckém muzeu působí muzejní kroužek pro děti školního věku.

Muzeum ve Šlapanicích

- K výstavě *Kdo si hraje, nezlobí* byl ve spolupráci se ZŠ Blažovice uspořádán „Den her“, turnaj stolních her (29. 2. 2008). Výherci byly odměněni cenami;
- k výstavě *Tajemství školního kabinetu* byl uspořádán celý cyklus akcí pro školní mládež – to se také podstatně odrazilo nejen na zvýšené návštěvnosti, ale také v systematictější spolupráci se školami;
- K výstavě *Pro potěchu oka i duše* byl ve spolupráci se Sdružením Práh připraven kurz výroby papírových krabiček, který byl z technických důvodů přeložen na počátek roku 2009.

Památník Mohyla míru

- Kulturně výchovná činnost památníku se v roce 2008 soustředila především na přípravu Dětského dne na Farmě Bolka Polívky 7. června 2008. (Památník byl přizván k účasti na přípravě a organizaci této akce již v roce 2007.) Památník věnoval pro děti suvenýry do dětského obchůdku a zprostředkoval vojenské ležení i hry s vojáky skupiny Rex. Hned po skončení akce byl památník přizván k organizaci dětského dne v roce 2009. Opět se bude podílet výše uvedenými aktivitami, k nimž přibude i stánek Muzea Brněnska s propagačními materiály a s prodejnou suvenýrů. V roce 2008 se rozběhla přípravná jednání k dalším společným projektům orientovaným na dětského návštěvníka – v roce 2009 se počítá s dětskou soutěží, která propojí obě místa (realizovanou především prostřednictvím webových stránek) a s tzv. Císařskou jízdou, která má za úkol podpořit cykloturistiku ve slavkovském regionu.

Památník písemnictví na Moravě v Rajhradě

- Ústředním prvkem této oblasti činnosti byla literární soutěž Skrytá tvář Moravy, jež uzavřela svůj druhý ročník vyhlášený na podzim roku 2007 (soutěži věnujeme níže pozornost v samostatné kapitole);
- k 28. říjnu 2008 byl vyhlášen další ročník soutěže, s tématem „Cesta do světa“;
- k dominantním výstavám památníku byly pořádány komentované prohlídky vedené kurátorkami výstav; to se týkalo i výstavy makety Dáblovy bible.

f) Literární soutěž Skrytá tvář Moravy

Druhý ročník soutěže vyhlásil s přispěním Muzea Brněnska Jihomoravský kraj opět ve dvou kategoriích – od 12 do 15 a od 16 do 19 let. Tématem soutěže byli „Sousedé“. Organizace byla opět zajištěna zvláštní dotací Jihomoravského kraje, finanční odměny získali i autoři nejlepších tří prací v každé z kategorií. Hlavní tíha přípravy a organizace soutěže spočívala na Muzeu Brněnska, které zajistilo podmínky pro uskutečnění soutěže, její vyhodnocení a vyhlášení, na vyhlášení výsledků soutěže se podílelo i Masarykovo muzeum v Hodoníně. Rajhradský památník tím v duchu své koncepce rozšířil záběr na nejmladší generaci a aktivně vstupuje do literárního dění současnosti.

Během období od vyhlášení soutěže do uzávěrky příspěvků uspořádal památník pod názvem „*Krocení literární múzy*“ několik seminářů – literárních dílen pro účastníky soutěže. Ty se konaly v lednu a únoru pod vedením odborných pracovníků Památníku písemnictví na Moravě již nejen v Jihomoravském kraji (v Rajhradě, Hodoníně, Brně, Znojmě), ale také v dalších moravských krajích: Moravskoslezském (v Novém Jičíně), v Kraji Vysočina (v Jihlavě a ve Žďáru nad Sázavou), Zlínském (ve Zlíně a ve Vsetíně) a Olomouckém (v Olomouci a v Přerově).

Soutěž potvrdila svou životaschopnost, neboť své prozaické texty poslalo celkem 165 soutěžících (o třetinu víc než v roce předcházejícím). Porotu tvořili, ostatně tak jako v ročníku předchozím, básník Vít Slíva, univerzitní pedagogové Jarmila Bednaříková a David Kroča, vedoucí Literární a dramatické redakce Českého rozhlasu Brno Tomáš Sedláček a vedoucí památníku písemnictví na Moravě Vojen Drlík.

Vítěznými texty byly prózy Jakuba Strouhala *O konci a o začátku*, Ivety Jakubčkové *Sousedky*, Renaty Štouračové *Viky Malá* (I. kategorie) a Andrey Jarošové *Housle*, Jan Úšely *Donátor* a Heleny Hradilové *Vybírává vdova Vlasta* (I. kategorie).

Slavnostní akt vyhlášení vítězů se uskutečnil v pátek 20. června ve Slovanském hradišti v Mikulčicích, v prostředí této národní kulturní památky, na pozadí velkomoravské tradice.

5) Vědeckovýzkumná činnost

a) Vědeckovýzkumná práce, účast na odborných akcích

Ve sběrných územích poboček Muzea Brněnska probíhala terénní dokumentace včetně fotodokumentace, cílený účelový výzkum, který do značné míry souvisel s přípravou vlastních výstav plánovaných na rok 2008 a na další léta (viz Dlouhodobá koncepce rozvoje Muzea Brněnska na léta 2008 – 2013). Po celý rok byly shromažďovány i materiály nesebírkové povahy do archivu poboček a rozšiřován specifický knižní fond regionální literatury a fotoarchiv. Odborné pracovnice Knihovny Muzea Brněnska pokračovaly, ve spolupráci s odbornými pracovníky jednotlivých poboček, ve fyzické inventuře a elektronické katalogizaci knižních fondů. Fotodokumentace sbírek (resp. jejich digitalizace) není zatím systematická a je - a bude i nadále - závislá zejména na časových možnostech odborných pracovníků.

Muzeum Brněnska uspořádalo v roce 2008 ve spolupráci s Moravským zemským archivem, velkou vědeckou konferenci na téma „Moravská historiografie“. Zúčastnilo se jí několik desítek odborníků. Na organizaci konference se podíleli a také se svými odbornými příspěvky vystoupili odborní pracovníci Památníku písemnictví na Moravě v Rajhradě.

Vlastní výzkumná, badatelská a dokumentační činnost většinou souvisí s přípravou výstav. Mimo to se odborní pracovníci zapojují do různých aktivit tohoto charakteru, a to jak samostatně v rámci své odbornosti či obsahu

činnosti muzea nebo ve spolupráci s kolegy z jiných institucí či přímo s těmito organizacemi nebo úřady. V roce 2008 tak byly náplní této činnosti například:

Podhorácké muzeum

- V květnu pořádala pobočka dvoudenní odborný seminář na téma „Tělo jako kulturní fenomén“. Šlo o pracovní seminář Obyčejové komise při Národopisné společnosti ČR za účasti 35 odborníků z České republiky a ze Slovenska;
- výzkumná, badatelská a dokumentační činnost se soustředila na přípravu výstav *Květnice hora, Besének voda* (výstupem byla výstava a drobný tisk k výstavě);
- v rámci fotoarchivu pobočky byl vytvořen podsystém „Fotoarchiv Digi“, třídící vytvořené digitální fotografie podle obsahu. Byla také zahájena archivace digitálních fotografií;
- historička umění dokončila zpracovávání dokumentace k osobě malíře Alfonse Muchy pro Muzeum v Ivančicích a spolupracovala při zpracování soupisu a při přípravě stálé expozice lapidária kamenných fragmentů na zámku v Oslavanech (pro Muzeum v Ivančicích), dále pracovala na interních vědeckovýzkumných úkolech týkajících se osobnosti architekta Bohuslava Fuchse v souvislosti s jeho činností na Tišnovsku a malíře Bohumíra Matala a okruhu jeho uměleckých přátel ve mlýně v Prudké na Tišnovsku,
- etnoložka, historik a historička umění pracovaly na publikaci o městě Tišnově;
- etnoložka pokračovala v práci na projektu „Hody na Tišnovsku“ a na dotazníkové akci Národního ústavu lidové kultury ve Strážnici (religionistika, bydlení) pro potřeby Ministerstva kultury ČR;
- pracovala také na dlouhodobém projektu (výstup 2011) Hody na Tišnovsku. Kořeny, okolnosti, průvodní znaky, představitelé, spolky, politické strany, průběh, chronologický přechod do současnosti;
- spolupráce etnoložky na grantovém výzkumném úkolu o lidové kultuře s Gymnáziem Tišnov;

Muzeum v Ivančicích

- Podobně jako v předchozích letech ani v roce 2008 nebyla vzhledem ke specifickým okolnostem (ukládání a základní ošetření přestěhovaných sbírkových předmětů a pokračující fyzické revize) vědeckovýzkumná činnost ve větším rozsahu možná. Heuristická činnost se zaměřila na výzkum v souvislosti s přípravou výstavy *Pozor, vyletí ptáček!*;
- pracovnice muzea dále spolupracovaly na výstavě pořádané Městem Ivančice ke Dnům evropského kulturního dědictví na téma *Památky v krajině a krajina jako památka*. Mgr. Marta Němečková a Marie Havlíčková se podílely na fotografování památek (křížů, kapličky, boží muka) v Ivančicích a v obcích spadajících pod Ivančice i na fotografování krajiny (soutoky řek, kopce aj.) v okolí Ivančic. Vypracovaly scénář výstavy; pro tuto výstavu rovněž vyhledaly historické snímky ze sbírek muzea.

Muzeum ve Šlapanicích

- Výzkumná, badatelská a dokumentační činnost probíhala převážně v souvislosti s přípravou výstav;
- byl prováděn sběr vzpomínek pamětníků na výstavu *Osmičky*.
- probíhalo další zpracování fondu „Kalvoda“ v muzeu i mimo něj, v rámci přípravy výstavy *Slovutný mistr*.

Památník písemnictví na Moravě

- Odborní pracovníci se soustředili především na vědeckovýzkumnou činnost v souvislosti s přípravou výstavy věnované moravské historiografii a na vědeckovýzkumnou činnost v historické knihovně benediktinského kláštera;
- vedoucí památníku připravil libreto druhé části stálé expozice věnované písemnictví na Moravě od počátků do konce 18. století a podklady pro výzvu uchazečům o zpracování architektonického konceptu expozice;
- odborní pracovníci se účastnili konferencí: J. Pavelková (Praha, Rajhrad), A. Vítová, V. Drlík (Rajhrad), publikovali ve sborníku Muzea Brněnska a v časopisech (Host). Katalog k výstavě Moravská

historiografie je přehlednou informací k této málo známé problematice (J. Pavelková). K. Vávrová působila jako konzultantka bakalářské práce vznikající na Slezské univerzitě v Opavě;

- konkrétní práce na interních vědeckovýzkumných úkolech, publikace (kromě Sborníku Muzea Brněnska 2009) a účast na konferencích:
  - PhDr. Vojen Drlík: Dudíkova Stručná historie literatury české (komentář k digitalizovanému vydání rukopisu na CD, příspěvek *Wilhelm Schram* na konferenci Moravská historiografie. Rajhrad 1. – 3. 10. 2008,
  - PhDr. Jindra Pavelková: *Nejstarší soupisy rukopisů knihovny Benediktinského opatství Rajhrad z pera A. Habricha a jejich srovnání s dnešním stavem*. In: Problematika historických a vzácných knižních fondů Čech, Moravy a Slezska 2007, Brno 2008; *Jazyk a řeč knihy z hlediska majitele – supralibros a ex libris rajhradské knihovny*. IV. mezinárodní seminář K výzkumu měšťanských, zámeckých a církevních knihoven, Praha 26. – 29. 10.2008; *Josef Bonaventura Pitr*. Moravská historiografie. Rajhrad 1. – 3. 10. 2008,
  - Mgr. Andrea Vítová: *Nahlédnutí do poetiky moravských pamětí 18. století*, Moravská historiografie, Rajhrad 1. – 3. 10. 2008.

Památník Mohyla míru

- Zástupce ředitele Muzea Brněnska dr. Jaromír Hanák pokračoval v práci na interním vědeckovýzkumném úkolu *Ohlas a tradice bitvy u Slavkova – „druhý život“ slavkovské bitvy a historická paměť* přípravě nových podkladů – textů pro dotykovou obrazovku v expozici na Mohyle míru pro překlad do němčiny, francouzštiny a ruštiny; připravil rovněž další podklady pro tuto databázi, na základě textů někdejšího kolegy M. Koudelky.
- ve své odborné činnosti se dr. Hanák zaměřil na přípravu koncepce a náplně nové plánované části expozice Památníku Mohyla míru pod pracovním názvem „Fenomén Austerlitz“;
- v březnu přednesl dr. Hanák přednášku na téma *Slavkovské bojiště – jeho minulost a přítomnost* pro členy Rotary klubu v Telči;
- v říjnu se dr. Hanák zúčastnil VI. celosvětové konference válečných muzeí a válečných památníků v japonském Kjótu a vystoupil zde s příspěvkem věnovaným multimediální expozici památníku;
- dr. Hanák působil také, již po druhé volební období, jako místopředseda Komise regionální historie Moravy a Slezska, která působí v rámci Asociace muzeí a galerií České republiky;
- Mgr. Josef Večeřa publikoval odborný příspěvek pod názvem *Muzejní areál na Prateckém kopci* ve Sborníku Společnosti pro výzkum kamenných křížů při Muzeu v Aši, Muzeum Aš 2008;
- Mgr. Večeřa rovněž prezentoval „Vzdělávací strategii Památníku MM“ ve Veletržním paláci v Praze;
- zúčastnil se těchto odborných akcí:
  - 24. - 26.1. Drážďany, NSR – workshop Muzeum jako laboratoř kulturního vzdělávání (zakončeno certifikátem o dalším vzdělávání muzejních pracovníků v rámci EU),
  - 23. 6. Praha – prezentace projektu *Muzejní pedagogika v zemích EU*,
  - 14. - 16. 10. Brno – mezinárodní konference *Muzeologie na počátku 3. tisíciletí*,
  - 11. - 12. 11. Brno – V. celorepublikové kolokvium *Muzea a vzdělávací systém v České republice*,
- vypracoval odborný posudek na jednu seminární práci a konzultoval dvě bakalářské práce s muzeologickou tematikou.

Archeolog Muzea Brněnska (do návratu Mgr. Kláry Sovové z mateřské dovolené zastupující Mgr. Jaroslav Hudec, poté ona) se pravidelně účastnil jednání Archeologických regionálních komisí.

Mgr. Hudec kompletně zpracoval katalog nálezů z doby popelnicových polí z katastru obce Tetčice (ze sbírky Ivančického muzea) a publikoval jej ve Sborníku Muzea Brněnska.

Po návratu z mateřské dovolené provedla Mgr. Sovová v rámci účasti na Kurzu preventivního konzervování srovnávací měření situace ve depozitářích ve Šlapanicích a v Rajhradě u Brna. Výsledky studie byly prezentovány na závěr kurzu a písemná podoba s doporučeným řešením nevyhovující situace předána vedení muzea.

a) Publikační činnost muzea

- V roce 2008 vydalo Muzeum Brněnska *Sborník Muzea Brněnska 2008* v rozsahu 168 stran, 122 fotografií, ilustrací a grafů. Obsah sborníku tvoří statě:

Vojtěch Hanus: Přehled správního vývoje města Tišnova a Tišnovska * Jiří Doležel: Tišnovské trhy a trhová privilegia 13. – 16. století * Ivan Štarha: Hrdelní soud městečka Tišnova * Michal Konečný: Kulturní dějiny v raně novověkých pramenech Tišnova * Jiří Dufka: Tišnovská radnice kolem roku 1830 * Irena Ochrymčuková: Národopisná výstava v Tišnově v roce 1893 * Josef Zecpal: Podhorácká výstava v Tišnově v roce 1927 * Karel Krejčí: Od sanatoria k nemocnici * Jaroslav Hudec: Doklady osídlení Ivančicka a Oslavanska v období neolitu a eneolitu * Zuzana Lotreková: Vegetace okolí Ivančic (3., závěrečná část) * Jaroslav Hudec: Archeologie v původních sbírkách benediktinského kláštera v Rajhradě * Jindra Pavelková: Rajhradský knihovník a převor Otmar Conrad * Petra Křivová: Knihovna Muzejního spolku z Ivančic * Lucie Mandáková: „... Nebylo jich třeba ze Šlapanic...“ (Šlapanické královničky na Národopisné výstavě československé v Praze 1895) * Martina Krajíčková: Výstava Osmičky. 1938, 1938, 1948, 1968. Zlomové okamžiky české historie (nejen ve vzpomínkách pamětníků) * Josef Večeřa: Památník Mohyla míru a Farma Bolka Polívky.

- Součástí sborníku ve formě zvláštní přílohy tvoří informace o druhém ročníku literární soutěže "Skrytá paměť Moravy" a vítězné texty z obou kategorií, napsané na téma „Sousedé“. Jde o texty Jakuba Strouhala *O konci a o začátku*, Ivety Jakubčikové *Sousedky*, Renaty Štouračové *Viky Malá* (I. kategorie) a Andrey Jarošové *Housle*, Jan Úšely *Donátor* a Heleny Hradilové *Vybírává vdova Vlasta* (I. kategorie);
- u příležitosti výstavy Památníku písemnictví na Moravě o moravské historiografii byla vydána brožura *Psali dějiny Moravy*. Jde o katalog stejnojmenné výstavy, který obsahuje medailony na výstavě představených významných či zajímavých osobností moravského dějepisectví;
- ve spolupráci s IPB Beroun bylo připraveno CD s rukopisem *Bedy Dudíka Stručná historie literatury české*. Prezenční verze pro veřejnost vyjde na počátku roku 2009, verze pro odbornou veřejnost byla k dispozici již během konference o Moravské historiografii;
- Památník písemnictví vydal v roce 2008 šest čísel bulletinu *Bibliotheca nostra* a deset čísel periodika o činnosti Památníku pod názvem *Literka*.

c) Další aktivity v této oblasti:

- V souvislosti s přípravou VI. světové konference mírových muzeí a válečných památníků v Japonsku podílel se dr. Hanák na přípravě a redakci adresáře mírových muzeí a válečných památníků (adresář byl vydán v říjnu 2008);
- během účasti na konferenci poskytl dr. Hanák také interview o Památníku Mohyla míru pro rozhlasovou stanici v Hirošimě a připravil podklady pro článek v magazínu Chugoku Shimbun (vyjde v březnu 2009);
- odborní pracovníci všech poboček uveřejňovali texty k propagaci výstav v regionálních i celostátních periodikách, televizi a rozhlasu a v místním tisku a text o nedávných výzkumech v areálu kláštera Porta coeli (2. a 3. část);
- byly vydány drobné tisky k výstavám *Svátky jara*, *Květnice hora*, *Besének voda*, *Emanuel Ranný* (Podhorácké muzeum)
- byla dokončena realizace pracovního listu „Klášter Porta coeli“ pro žáky základních škol a dětská verze průvodcovských textů klášterem Porta coeli;
- Podhorácké muzeum spolupracovalo při zajišťování programu návštěvy českých krajanů z rumunského Banátu v regionu.

6) Propagace

- Na počátku roku 2008 byl vydán *informační leták Muzeum Brněnska v roce 2008* obsahující základní informace potřebné pro potenciální návštěvníky muzea včetně adres a kontaktů, otevírací doby, plánu výstav a dalších aktivit; leták byl vydán v češtině a v angličtině;
- současně byl vydán dotisk *informačního letáku* k nové stálé expozici *Bitva tří císařů. Slavkov / Austerlitz 1805* na Mohyle míru, leták vyšel v pěti jazykových mutacích: česky, německy, francouzsky, rusky a anglicky;
- v počtu několika tisíc kusů byly vydány *záložky do knih*, které obsahovaly přehled o výstavách ve všech pobočkách Muzea Brněnska a jež obdrželi návštěvníci ke vstupenkám;
- Muzeum Brněnska má své vlastní *webové stránky* www.muzeumbrennska.cz, a to ve dvou mutacích: české a anglické; na těchto stránkách se prezentují jednotlivé pobočky, rubrika „Aktuálně“ upozorňuje na právě probíhající nebo plánované akce, rubrika „Publikace“ podává přehled o vydaných a vydávaných tištěných i elektronických publikacích. V roce 2008 byly webové stránky opět obohaceny o rubriku „Z našich sbírek“ a o archiv, kde jsou uloženy předchozí verze stránek (např. výstavy předchozího roku apod.). Rozsáhle informovaly webové stránky v roce 2008 o organizaci Literární soutěže Skrytá paměť Moravy a o seminářích pro potenciální autory - účastníky soutěže
- bohatě byla využívána webová stránka „Knihovny“, na níž je umístěn lístkový katalog historické knihovny benediktinského kláštera, který je tak přístupný našim i zahraničním badatelům (stránka „Knihovny“ – a možnost elektronického objednávání existuje v české a anglické mutaci);
- *pravidelné měsíční informace* o expozicích, výstavách a dalších akcích Muzea Brněnska jsou zasílány těmto periodikům, kde jsou uveřejňovány: Kam v Brně, Brněnský program, Metro (Brno), Ipont, Česká kultura, Program Brněnsko, Jižní Morava;
- byly vydány *informační letáky Podhorácké muzeum a klášter Porta coeli a Památník písemnictví na Moravě a benediktinský klášter v Rajhradě*;
- placená reklama byla použita pro propagaci literární soutěže, jinak se dařilo umístit informace o činnosti Muzea Brněnska formou zpravodajství, a to jak v denním tisku, tak v rozhlase a v televizi;
- k otevření expozice v Památníku písemnictví v Rajhradě byly vydány *oplatky s fotografiemi a textem o památníku*;
- obdobně byla vyrobena *propagační čokoláda* pro Památník Mohyla míru;
- Památník Mohyla míru je hojně propagován na *Farmě Bolka Polívky* prostřednictvím propagačních materiálů a letáků, je také uváděn v jejich propagačních materiálech. Obě místa se také navzájem propagují na webových stránkách;
- v roce 2008 byl také předložen návrh a cenová kalkulace na vytištění, resp. výrobu *propagačních materiálů pro Muzeum Brněnska* (igelitové tašky a tužky)
- v listopadu byl umístěn *reklamně informační poutač* Památníku Mohyla míru na autobusové zastávce v Praci;
- ke všem výstavám byly vydány *samostatné plakáty a pozvánky*, k několika výstavám také *propagační letáčky*, k většině výstav byly zhotoveny *transparenty* na budovy muzeí; pozvánky byly adresovány všem *redakcím hromadných sdělovacích prostředků*, ale mimo jiné specificky také školám v okruhu působnosti muzea – těm byly při výjezdech odborných pracovníků také předávány osobně;
- všechny výstavy a další akce byly *propagovány v celostátním a regionálním tisku a dalších sdělovacích prostředcích* (Rovnost, Vox, Tišnovský zpravodaj, Šlapanický zpravodaj, Kam v Brně, Rádio Proglas atd.), v Českém rozhlase Brno, v České televizi, v MF Dnes, MF Dnes – příloha Jihomoravské listy, v brněnské TV1, v Tišnovské a ivančické televizi;
- samostatnou kapitolu v propagaci tvořila akce *Muzejní noc*, která byla široce propagována jak vlastními silami, tak v rámci společné propagace muzeí v Brně a na webových stránkách Jihomoravského kraje či na plakátech „Muzejní noc v Jihomoravském kraji“ (viz samostatná kapitola výše);

- 10. ledna se uskutečnila lektorovaná *prohlídka Památníku Mohyla míru pro novináře* akreditované na Regiontours;
- 21. května navštívili Památník Mohyla míru *rusky píšící novináři*, pro něž byla uspořádána lektorovaná prohlídka a prohlídka bojiště;
- stálá expozice koněspřežných kočárů ve vestibulu Muzea ve Šlapanicích byla doplněna o *informační panel*.

7) Plánování

a) Analýza sbírek:

Sbírka Podhoráckého muzea

Zahrnuje podsbírký *Archeologie, Periodika, Fotografie, filmy, Historie, Nové dějiny, Rajhrad* (oborově rozmanité předměty z vybavení a sbírek benediktinského kláštera v Rajhradě), *Václav Hynek Mach* (rozsáhlý soubor fotodokumentace převážně sochařských děl, ale i kreseb sochaře V.H. Macha), *Výtvarné umění a umělecké řemeslo, Numismatika*. Bližší podrobnosti - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2008 – 28.083

Sbírka Muzea v Ivančicích

Zahrnuje podsbírký *Archeologie, Historie, Umění, Rukopisy, Alfons Mucha, Keramika, Sklo, Pozůstalosti, Lapidárium, Lékárna, Numismatika, Historické fotografie, Staré tisky, Nábytek..* Bližší podrobnosti - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2008 – 24.208

Sbírka Muzea ve Šlapanicích

Zahrnuje podsbírký *Archeologie, Emografie, Historie, Fotografie a filmy, Geologie, Krásná umění, Knihy a staré tisky, Militária*. Bližší podrobnosti - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2008 – 21.400

Sbírka Památníku Mohyla míru

Sbírka není vzhledem k malému počtu položek členěna na podsbírký, tvoří ji různorodý materiál - viz zprávy o činnosti z předchozích let.

Počet položek k 31. 12. 2008 – 550

Sbírka Památníku písemnictví na Moravě

Sbírku tvoří sbírka moravských bibliofilů a signovaných prvních vydání současných moravských spisovatelů. Oblast knižní kultury reprezentuje menší soubor knižních ilustrací a nově založená sbírka ex libris. Základem sbírky je pozůstalost po V. Sládkové, přibyla část pozůstalosti G. Glucka a M. Mikuláškové, připravuje se převzetí materiálů od H. Pražákové a J. Tesaře.

Počet položek k 31. 12. 2008 – 94

8) Naplňování standardů

dle § 10a Zákona č. 483/Sb., kterým se mění zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy:

- odst. (1) **Standard územní dostupnosti** vychází ze sítě poskytovatelů, zveřejněné MK ČR v § 2, odst. 7 zákona č. 122/2000 Sb.
- odst. (2) **Standart časové dostupnosti**
  - a) *navštěvní (otevřací) doba* – výstavní prostory ve všech pobočkách Muzea Brněnska jsou otevřeny celoročně, s výjimkou Muzea v Ivančicích, které vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice po dobu celkem půl roku, v r. 2008 to bylo celkem 147 dní;

- b) *každoroční pořádání muzejních programů* – přehled činnosti v tomto bodě obsahují kapitoly *Doprovodné programy a akce k výstavám* a *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* (viz výše);
- c) *každoroční zpracování informací o činnosti* – Zpráva o činnosti Muzea Brněnska za rok 2008 obsahuje také další zprávy uvedené v tomto odstavci § 10a; bude nejpozději do 30. 4. 2009 zveřejněna na webových stránkách Muzea Brněnska www.muzeumbrnenska.cz;
- d) *zajištění průběžného poskytování informací o sbírce atd.* – viz kapitoly *Interpretace - doprovodné programy k výstavám, muzejní akce, publikace* a *Vědeckovýzkumná činnost* (bod 5);
- e) *zpracování odborných posudků* – podobně jako v roce 2006 ani v roce 2007 nebyly vyžádány a ani zpracovány žádné odborné posudky;
- odst. (3) **Standard ekonomické dostupnosti** – ve všech pobočkách jsou do expozic a na výstavy poskytovány slevy, které zákon předpokládá; v roce 2008 byly uplatňovány tzv. Rodinné pasy; Familienpass, Cestovní lexikon, Spharecard, Student Agency, ISIC, ITIC, IYTC, ICOM, ICOMOS apod.
  - odst. (4) **Standard fyzické dostupnosti** – plně fyzicky dostupné, bez architektonických a jiných bariér, jsou expozice a výstavy poboček Památník Mohyla míru a Památník písemnictví na Moravě (obě pobočky disponují i WC pro tělesně postižené návštěvníky); zčásti jsou v tomto ohledu dostupné výstavní prostory Podhoráckého muzea (přízemí), obtížněji jsou dostupné výstavní prostory Muzea ve Šlapanicích; pokud jde o Muzeum v Ivančicích, vystavuje v pronajatých prostorách spravovaných Městem Ivančice, které jsou zčásti dostupné;
  - odst. (6) **Veřejné oznámení standardizovaných veřejných služeb** – na počátku roku v prospektu vydávaném česky a anglicky a dostupném ve všech pobočkách muzea a také v informačních střediscích, prostřednictvím přehledu výstav v jednotlivých pobočkách formou záložek do knih (zájemci je obdrželi se vstupenkou), průběžně na webových stránkách v české a anglické mutaci, pozvánkami, plakáty, vývěskami na budovách poboček Muzea Brněnska, zprávami a články v periodickém tisku celostátním i regionálním, prostřednictvím České televize a Českého rozhlasu (regionálních i celostátních redakcí).

Mgr. Antonín Reček v.r.
ředitel Muzea Brněnska

PLNĚNÍ ÚKOLŮ V OBLASTI HOSPODAŘENÍ

Oblast výnosů /v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2008 hospodařilo s finančními prostředky v celkové výši Kč:	28 670
▶ příspěvek na provoz od zřizovatele	21 710
▶ dotace ze státního rozpočtu	71
▶ tržby z prodeje zboží a suvenýrů	1 629
▶ tržby ze vstupného	1 516
▶ tržby z prodeje služeb - parkoviště	127
▶ úroky	2
▶ zúčtování fondů	139
▶ jiné ostatní výnosy	13

Oblast nákladů /v tis. Kč/

Muzeum Brněnska v roce 2008 mělo náklady k 31. 12. 2008 v celkové výši Kč:	24 630
▶ spotřeba materiálů	1 309
▶ spotřeba energie	1 791
▶ vodné, stočné	37
▶ prodané zboží a suvenýry	1 174
▶ opravy a udržování	147
▶ cestovné	133
▶ ostatní služby	5 924
z toho - nákup sbírek	61
- restaurování sbírek	755
▶ osobní náklady	12 288
▶ odpisy dlouhodobého majetku	2 029
▶ ostatní náklady	563

Muzeum Brněnska vykázalo zlepšený hospodářský výsledek ve výši:	886
---	------------